

APPENDIX: NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

śrīmaddevībhāgavate mahāpurāṇe dvādaśaskandhe
adhyāyaḥ 10

atha daśamo'dhyāyaḥ

vyāsa uvāca

brahmalokādūrdhvbhāge sarvaloko'sti yaḥ śrutāḥ
maṇidvīpaḥ sa evāsti yatra devī virājate 1

sarvasmādadhiko yasmāsarvalokastataḥ smṛtaḥ
purā parāmbayaivāyaṁ kalpito mānasecchayā 2

sarvādau nijavāsārthaṁ prakṛtyā mūlabhūtaḥ
kailāsādadhiko loko vaikuṇṭhādapi cottamaḥ 3

golokādapi sarvasmāsarvaloko'dhikaḥ smṛtaḥ
naitatsamaṁ trilokyāṁ tu sundaraṁ vidyate kvacit 4

chatribhūtaṁ trijagato bhavasantāpanāśakam
chāyābhūtaṁ tadevāsti brahmāṇḍānāṁ tu sattamaḥ 5

bahuyojanavistīrṇo gambhīrastāvadeva hi
maṇidvīpasya parito vartate tu sudhodadhiḥ 6

marutsaṁghaṭṭanotkīrṇataraṅgaśatasamkulaḥ
ratnācchavālukāyukto jhaṣaśaṅkhasamākulaḥ 7

vīcisaṁgharṣasaṁjātalahaṛīkaṇaśītalāḥ
nānādhvajasaṁyuktanānāpotagatāgatāḥ 8

virājamānaḥ paritastīratnadrumo mahān
taduttaramayodhātunirmīto gagane tataḥ 9

saptayojanavistīrṇaḥ prakāro vartate mahān
nānāśastrapraharaṇā nānāyuddhaviśāradaḥ 10

rakṣakā nivasamtyatra modamānāḥ samamṭataḥ
caturdvārasamāyukto dvārapālaśatānvitaḥ 11

nānāgaṇaiḥ parivr̥to devībhaktiyutairṇpa
darśanārthaṃ samāyānti ye devā jagadīśituḥ 12
teṣāṃ gaṇā vasantyatra vāhanāni ca tatra hi
vimānaśatasamgharṣaghaṇṭāsvanasamākulaḥ 13
hayaheṣākhurāghātabadhirīkṛtadinmukhaḥ
gaṇaiḥ kilakilārāvairvetrahastaiśca tāḍitāḥ 14
sevakā devasamghānāṃ bhrājante tatra bhūmipa
tasminkolāhale rājanna śabdaḥ kenacitkvacit 15
kasyacicchrūyate'tyantam nānādhvanisamākule
pade pade miṣṭavāriparipūrṇasarāṃsi ca 16
vāṭikā vividhā rājan ratnadrumavirājitāḥ
taduttaram mahāsāradhātunirmitamaṇḍalaḥ 17
śālo'paro mahānasti gaganasparśi yacchiraḥ
tejasā syācchatagaṇaḥ pūrvasālādayaṃ paraḥ 18
gopuradvārasahito bahuvṛkṣasamanvitāḥ
yā vṛkṣajātayaḥ santi sarvāstāstatra santi ca 19
nirantaram puṣpayutāḥ sadāphalasanvitāḥ
navapallavasamyuktāḥ parasaurabhasamkulāḥ 20
panasā vakulā lodhrā karṇikārāśca śiṃśapāḥ
devadārukāñcanārā āmrāścaiva sumeravaḥ 21
likucā hinguḷāścailā lavaṅgāḥ kaṭṭhalāstathā
pāṭalā mucukundāśca phalinyo jaghanephalāḥ 22
tālāstamālāḥ sālāśca kaṅkolā nāgabhadrakāḥ
punnāgāḥ pīlavaḥ sālvakā vai karpūrasākhinaḥ 23
aśvakarṇā hastikarṇāstālaparṇāśca dāḍimāḥ
gaṇikā bandhujivāśca jambīrāśca kuraṇḍakāḥ 24
cāmpēyā bandhujivāśca tathā vai kanakadrumāḥ

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

kālāgurudrumāścaiva tathā candanapādapāḥ 25
kharjūrā yūthikāstālaparṇyaścaiva tathekṣavaḥ
kṣīravṛkṣāśca khadirāściñcābhallātakāstathā 26
rucakāḥ kuṭajā vṛkṣā bilvavṛkṣāstathaiva ca
tulasīnāṃ vanānyevaṃ mallikānāṃ tathaiva ca 27
ityāditarujātīnāṃ vanānyupavanāni ca
nānāvāpīśatairyuktānyevaṃ santi dharādhipa 28
kokilārāvasaṃyuktā guñjadbhramarabhūṣitāḥ
niryāsarāviṇaḥ sarve snigdhaśchāyāstarūttamāḥ 29
nānāṛtubhavā vṛkṣā nānāpakṣisamākulāḥ
nānārasarāviṇibhirnadībhiratisobhitāḥ 30
pārāvataśukavṛtāsārikāpakṣamārutaiḥ
haṃśapakṣasamuddhūtāvātavrātaiścaladdrumam 31
sugamdhagrāhipavanapūritam tadvanottamam
sahitam hariṇīyūthairdhāvamānairitastataḥ 32
nṛtyadbarhikadambasya kekārāvaiḥ sukhapradaiḥ
nāditam tadvanam divyam madhusrāvi samantataḥ 33
kāṃśyaśālāduttare tu tāmraśālāḥ prakīrtitāḥ
caturasrasamākāra unnatyā saptayojanaḥ 34
dvayostu śālayormadhye samproktā kalpavātikā
yeṣāṃ tarūṇāṃ puṣpaṇi kāñcanābhāni bhūmipa 35
patrāṇi kāñcanābhāni raktabijaphalāni ca
daśayojanagandho hi prasarpati samantataḥ 36
tadvanam rakṣitam rājanvasantenartunā'nisam
puṣpasimhāsanāśinaḥ puṣpacchatravirājitaḥ 37
puṣpabhūṣābhūṣitaśca puṣpāsavavighūrṇitaḥ
madhuśīrmādhavaśrīśca dve bhārye tasya saṃmate 38

kriḍataḥ smeravadane sumastabakakandukaiḥ
 atīva ramaṃ vipinaṃ madhusrāvi santataḥ 39
 daśayojanaparyantaṃ kusumāmodavāyunā
 pūritaṃ divyagandharvaiḥ sāṅganairgānalolupaiḥ 40
 śobhitaṃ tadvanaṃ divyaṃ mattakokilanāditam
 vasantalakṣmīsaṃyuktaṃ kāmikāmapravardhanam 41
 tāmraśālāduttaratra sīsaśālah prakīrtitaḥ
 samucchrāyaḥ smrto'pyasya saptayojanasamkhyayā 42
 santānavāṭikāmadhye śālayostu dvayornṛpa
 daśayojanagandhastu prasūnānāṃ samantataḥ 43
 hiraṇyābhāni kusumānyutphullāni nirantaram
 amṛtadravasāmyuktaphalāni madhurāṇi ca 44
 grīṣmarturnāyakastasyā vāṭikāyā nṛpottama
 śukraśrīśca śucīśrīśca dve bhārye tasya saṃmate 45
 saṃtāpatrastalokāstu vṛkṣamūleṣu saṃsthitāḥ
 nānā siddhaiḥ parivṛtā nānādevaiḥ samanvitāḥ 46
 vilāsinīnāṃ vṛndaistu candanadravapaṅkilaiḥ
 puṣpamālābhūṣitaistu tālavṛntakarāmbujaiḥ 47
 prakāraḥ śobhito rājañchītalāmbuniṣevibhiḥ
 sīsaśālāduttaratrāpyārakūṭamayaḥ śubhaḥ 48
 prakāro vartate rājanmuniyojanadairghyavān
 haricandanavṛkṣānāṃ vāṭimadhye tayoh smrtaḥ 49
 śālayoradhināthastu varṣarturmeghavāhanaḥ
 vidyutpiṅgalanetraśca jīmūtakavacaḥ smrtaḥ 50
 vajranirghoṣamukharaścendradhanvā samantataḥ
 sahasraśo vāridhārā muñcannāste gaṇāvṛtaḥ 51
 nabhaśrīśca nabhasyaśrīḥ svarasvāryamālinī

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

aṃbā dulā niratniścābhramantī meghayantikā 52
varṣayanti cibunīkā vāridhārā ca saṃmatāḥ
varṣartordvādaśa proktāḥ śaktayo madavihvalāḥ 53
navapallavavṛkṣāśca navīnalatikānvitāḥ
haritāni tṛṇānyeva veṣṭitā yairdharā'khilā 54
nadīnadapravāhāśca pravahanti ca vegataḥ
sarāṃsi kaluṣāmbūni rāgicittasamāni ca 55
vasanti devā siddhāśca ye devīkarmakāriṇaḥ
vāpikūpataḍgāśca ye devyartham samarpitāḥ 56
te gaṇā nivasantyatra savilāsāśca sāṅganāḥ
ārakūṭamayādagre saptayojanadairghyavān 57
pañcalohātmakaḥ śālo madhye mandāravātikā
nānāpuṣpalatākīrṇā nānāpallavaśobhitā 58
adhiṣṭhātā'tra saṃproktaḥ śaradṛturanāmayaḥ
iṣulakṣmīrūrjalakṣmīrdve bhārye tasya saṃmate 59
nānāsiddhā vasantyatra sāṅganāḥ saparicchadāḥ
pañcalohamayādagre saptayojanadairghyavān 60
dīpyamāno mahāśṛṅgairvartate raupyaśālakaḥ
pārijātāṭavo madhye prasūnastabakānvitā 61
daśayojanagandhīni kusumāni samantataḥ
modayati gaṇānsarvān ye devīkarmakāriṇaḥ 62
tatrādhināthaḥ saṃprokto hemantarturmahojjvalaḥ
sagaṇaḥ sāyudhaḥ sarvān rāgiṇo rañjayannrpaḥ 63
sahaśrīśca sahasyaśrīrdve bhārye tasya saṃmate
vasanti tatra siddhāśca ye devīvratakāriṇaḥ 64
raupyaśālamayādagre saptayojanadairghyavān
sauvarṇaśālāḥ saṃproktastaptahāṭakakalpitaḥ 65

madhye kadambavāṭī tu puṣpapullavaśobhitā
 kadambamadirādhārāḥ pravartante sahasraśaḥ 66
 yābhirnipītapītābhirnijānando'nubhūyate
 tatrādhināthaḥ saṃproktaḥ śaiśirarturmahodayaḥ 67
 tapaḥśrīśca tapasyaśrīrdve bhārye tasya saṃmate
 modamānaḥ sahaitābhyāṃ vartate śīśirākṛtiḥ 68
 nānāvīlāsasaṃyukto nānāgaṇasamāvṛtaḥ
 nivasanti mahāsiddhā ye devīdānakāriṇaḥ 69
 nānābhogasamutpannamahānandasamanvitāḥ
 sāṃganāḥ parivāraistu saṃghaśaḥ parivāritāḥ 70
 svarṇaśālamayādagre muniyojanadairghyavān
 puṣparāgamayaḥ śālaḥ kuṅkumāruṇavighrahaḥ 71
 puṣparāgamayī bhūmirvanānyupavanāni ca
 ratnavṛkṣālabālāśca puṣparāgamayaḥ smṛtāḥ 72
 prākāro yasya ratnasya tadratnaracitā drumāḥ
 vanabhūḥ pakṣiṇaścaiva ratnavarṇajalāni ca 73
 maṇḍapā maḍapastambhāḥ sarāṃsi kamalāni ca
 prākāre tatra yadyatsyāttatsarvaṃ tatsamaṃ bhavet 74
 paribhāṣeyamuddiṣṭā ratnaśālādiṣu prabho
 tejasā syāllakṣagaṇaḥ pūrvaśālātparo nṛpa 75
 dikpālā nivasantyaatra pratibrahmaṇḍavartinām
 dikpālānām samaṣṭyātmarūpāḥ sphūrjadvarāyudhāḥ 76
 pūrvāśāyāṃ samuttuṅgaśṛṅgā pūramarāvātī
 nānopavanasamīyuktā mahendrastatra rājate 77
 svargaśobhā ca yā svarge yāvātī syāttato'dhikā
 samaṣṭīśatanetrasya sahasragaṇataḥ smṛtā 78
 airāvatasamārūḍho vajrahastaḥ pratāpavān

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

devasenāparivṛto rājate'tra śatakratuḥ 79
devāṅganāgaṇayutā śacī tatra virājate
vahnikoṇe vahnipurī vahnipūḥsadṛśī nṛpa 80
svāhāsvadhāsamāyukto vahnistatra virājate
nijavāhanabhūśādhya nijadevagaṇairvṛtaḥ 81
yāmyāśāyāṃ yamapurī tatra daṃḍadharo mahān
svabhaṭairveṣṭito rājan citraguptapurogamaiḥ 82
nijaśaktiyuto bhāsvattanayo'sti yamo mahān
nairṛtyāṃ diśī rākṣasyāṃ rākṣasaiḥ parivāritaḥ 83
khaḍgadhārī sphurannāste nirṛtinijaśaktiyuk
vāruṇyāṃ varuṇo rājā pāśadhārī pratāpavān 84
mahājhaṣasamārūḍho vāruṇīmadhuvihvalaḥ
nijaśaktisamāyukto nijayādogāṇānvitaḥ 85
samāste vāruṇe loke varuṇānīratākulaḥ
vāyukoṇe vāyuloko vāyustatrādhitiṣṭhati 86
vāyusādhanasaṃsiddhayogibhiḥ parivāritaḥ
dhvajahasto viśālākṣo mṛgavāhanasaṃsthitaḥ 87
marudgaṇaiḥ parivṛto nijaśaktisamanvitaḥ
uttarasyāṃ diśī mahānyakṣaloko'sti bhūmipa 88
yakṣādhirājastatrāste vṛddhi ṛddhyādiśaktibhiḥ
navabhirnidhibhiryuktastundilo dhananāyakaḥ 89
maṇibhadraḥ pūrṇabhadro maṇimānmaṇikandharaḥ
maṇibhūṣo maṇisragvī maṇikārmukadhārakaḥ 90
ityādiyakṣasenānīśahito nijaśaktiyuk
īśānakoṇe saṃprokto rudraloko mahattaraḥ 91
anarghyamratnakhacito yatra rudro'dhidaivatam
manyumāndīptanayano baddhapṛṣṭhamaheṣudhiḥ 92

YOGIC FLYING ACCORDING TO YOGA VASIṢṬHA

sphūrjaddhanurvāmahasto'dhijyadhanvabhirāvṛtaḥ
svasamānairasaṃkhyātarudraiḥ śūlavarāyudhaiḥ 93
vikṛtāsyaiḥ karālasyairvamadvahnibhirāsyataḥ
daśahastaiḥ śatakaraiḥ sahasrabhujasaṃyutaiḥ 94
daśapādairdaśagrīvaistrinetrairugramūrtibhiḥ
antarikṣacarā ye ca ye ca bhūmicarāḥ smṛtāḥ 95
rudrādhyāye smṛtā rudrāstaiḥ sarvaiśca samāvṛtaḥ
rudrāṅīkoṭīśahito bhadrakālyādīmāṭṛbhiḥ 96
nānāśaktisamāviṣṭaḍāmaryādigaṇāvṛtaḥ
vīrabhadrādisahito rudro rājanvirājate 97
muṇḍamālādharo nāgadalayo nāgakandharaḥ
vyāghracarmaparīdhāno gajacarmottariyakāḥ 98
citābhasmāṅgaliptāṅgaḥ pramathādigaṇāvṛtaḥ
ninadaḍḍamarudhvānairbadhirīkṛtadīnmuḥkaḥ 99
aṭṭahāsāsphoṭāśabdaiḥ saṃtrāsitanabhastalaḥ
bhūtasamḥgasamāviṣṭo bhūtāvāso maheśvaraḥ 100
īśānadikpatiḥ so'yaṃ nāmnā ceśāna eva ca 101

iti śrīdevībhāgavate mahāpurāṇe dvādaśaskandhe
daśamo'dhyāyaḥ

atha ekādaśo'dhyāyaḥ

vyāsa uvāca

puṣparāgamayādagre kuṅkumāruṇavigrahaḥ
padmarāgamayaḥ śālo madhye bhūścaiva tādrṣī 1
daśayojanavāndairghye gopuradvārasaṃyutaḥ
tanmaṅistambhasaṃyuktā maṇḍapāḥ śataśo nṛpa 2
madhye bhuvī samāsīnāścatuḥṣaṣṭīmitāḥ kalāḥ

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

nānāyudhadharā virā ratnabhūṣaṇabhūṣitāḥ 3
pratyekalokastāsāṃ tu tattallokasya nāyakāḥ
samantātpadmarāgasya parivāryaṃ sthitāḥ sadā 4
svasvalokajanairjuṣṭāḥ svasvavāhanahetibhiḥ
tāsāṃ nāmāni vakṣyāmi śṛṇu tvaṃ janamejaya 5
piṅgalākṣī viśālākṣī samṛddhirvṛddhireva ca
śraddhā svāhā svadhārmikhyā māyā saṃjñā vasundharā
6

trilokadhātrī sāvitṛī gāyatrī tridaśeśvarī
surūpā bahurūpā ca skaṃdamātā'cyutapriyā 7
vimalā cāmalā tadvadaruṇī tunarāruṇī
prakṛtirvikṛtiḥ sṛṣṭiḥ sthitiḥ saṃhṛtireva ca 8
saṃdhyā mātā satī haṃsī mardikā vajrikā parā
devamātā bhagavatī devakī kamalāsanā 9
trimukhī saptamukhyanyā surāsuravimardinī
lamboṣṭhī cordhvakeśī ca bahuśīrṣā vṛkodarī 10
ratharekhāhvayā paścācchaśirekhā tathā parā
gaganavegā pavanavegā vegā caiva tataḥ param 11
agre bhuvanapālā syāttatpaścānmadanāturā
anaṅgānaṅgamathanā tathavānaṅgamekhalā 12
anaṅgakusumā paścādviśvarūpā surādikā
kṣayaṃkarī bhavecchaktirakṣobhyā ca tataḥ param 13
satyavādinyatha proktā bahurūpā śucivratā
udārākhyā ca vāgīśā catuḥṣaṣṭīmitāḥ smṛtāḥ 14
jvalajjihvānanāḥ sarvā vamaṃtyo vahnimulbaṇam
jalaṃ pivāmaḥ sakalaṃ saṃharāmo vibhāvasum 15
pavanaṃ stambhayāmo'dya bhakṣayāmo'khila jagat

iti vācaṃ saṃgirante krodhasaṃraktalocanāḥ 16
 cāpabāṇadharāḥ sarvā yuddhāyavotsukāḥ sadā
 daṃṣṭrākataḥkaṭāṭārāvairbadhirikṛtadinmukhāḥ 17
 piṅgordhvakeśyaḥ saṃproktāścāpabāṇakarāḥ sadā
 śatākṣaudḍiṇikā senāpyekaikasyaḥ prakīrtitā 18
 ekaikaśakteḥ sāmartyaṃ lakṣabrahmāṇḍanāśane
 śatākṣauhiṇikā senā tādrśī nṛpasattama 19
 kiṃ na kuryāj jagatyasminnaśakyaṃ vaktumeva tat
 sarvāpi yuddhasāmagrī tasminśāle sthitā mune 20
 rathānāṃ gaṇanā nāsti hayānāṃ kariṇāṃ tathā
 śastrāṇāṃ gaṇanā tadvadgaṇānāṃ gaṇanā tathā 21
 padmarāgamayādagre gomedamaṇinirmitaḥ
 daśayojanadairghyeṇa prakāro vartate mahān 22
 bhāsvajjapāprasūnābho madhyabhūtasya tādrśī
 gomedakalpitānyeva tadvāsisadanā ca sā 23
 pakṣiṇaḥ stambhavaryāśca vṛkṣā vāpyaḥ sarāmsi ca
 gomedakalpitā eva kuṅkumāruṇavigrahāḥ 24
 tanmadhyasthā mahādevyo dvātriṃśacchaktayaḥ smṛtāḥ
 nānāśastrapraharaṇā gomedamaṇibhūṣitāḥ 25
 pratyekalokavāsinyaḥ parivārya samantataḥ
 gomedaśāle sannaddhāḥ piśācavadanā nṛpa 26
 svarlokavāsibhirnityaṃ pūjitāścakrabāhavaḥ
 krodharaktekṣaṇā bhindhi paca chindhi daheti ca 27
 vadanti satataṃ vācaṃ yuddhotsukahṛdantarāḥ
 ekaikasyā mahāśakterdaśākṣauhiṇikā matā 28
 senā tatrāpyekaśaktirlakṣabrahmāṇḍanāśinī
 tādrśīnāṃ mahāsenā varṇanīyā kathāṃ nṛpa 29

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

rathānāṃ naiva gaṇanā vāhanānāṃ tathaiva ca
sarvayuddhasamārambhastatra devyā virājate 30
tāsāṃ nāmāni vakṣyāmi pāpanāśakarāṇi ca
vidyā hrī puṣṭayaḥ prajñā sinivāli kuhūstathā 31
rudrā vīryā prabhā nandā poṣiṇī ṛddhidā śubhā
kālarātrirmahārātrirbhadrakālī kapardinī 32
vikṛtirdaṇḍimuṇḍinyau sendukhaṇḍā śikhaṇḍinī
niśumbhaśumbhamathinī mahiṣāsurasamardinī 33
indrāṇi caiva rudrāṇi śaṅkarārdhaśarīriṇi
nārī nārāyaṇi caiva triśūlinyapi pālinī 34
ambikā hlādinī paścādityevaṃ śaktayaḥ smṛtāḥ
yadyetāḥ kupitā devyastadā brahmāṇdanāśanam 35
parājayo na caitāsāṃ kadācitkvacidasti hi
gomedakamayādagre sadvajramaṇinirmitaḥ 36
daśayojanatuṅgo'sau gopuradvārasaṃyutaḥ
kapātaśrīṅkhalābaddho navavṛkṣasamuḥjvalaḥ 37
śālastanmadhyabhūmyādi sarvaṃ hīramayaṃ smṛtam
gṛhāṇi vithayo rathyā mahāmārgāṅgaṇāni ca 38
vṛkṣālavālaravaḥ sārāṅgā api tādrśāḥ
dirghikāśreṇayo vāpyastadāgāḥ kūpasamūtaḥ 39
tatra śrībhuvaneśvayā vasanti paricārikāḥ
ekaikā lakṣadāsībhiḥ sevītā madagarvitāḥ 40
tālavṛntagharāḥ kāściccaṣakāḍhyakarāmbujāḥ
kāścittāmbūlapātrāṇi dhārayantyo'tigarvitāḥ 41
kāścittacchavadhāriṇyaścāmarāṇāṃ vidhārikāḥ
nānāvastradharāḥ kāścitkāscitpuṣpakarāmbujāḥ 42
nānādarśakarāḥ kāscitkāscitkuṅkumalepanam

dhārayantyaḥ kajjalaṃ ca sindūracaṣakaṃ parāḥ 43
 kāścicctrakanirmātryaḥ pādasamvāhane rataḥ
 kāścittu bhūśākāriṇyo nānābhūśādharāḥ parāḥ 44
 puṣpabhūṣaṇanirmātryaḥ puṣpaśṛṅgarākārikāḥ
 nānāvilāsacaturā vahnya evaṃvidhāḥ parā 45
 nibaddhaparidhānīyā yuvatyaḥ sakalā api
 devī kṛpāleśavaśāttucchikṛtajagattrayāḥ 46
 etā dūtyaḥ smṛtā devyaḥ śṛṅgāramadagarvitāḥ
 tāsāṃ nāmāni vakṣyāmi śṛṇu me nṛpasattama 47
 anaṅgarūpā prathamāpyanaṅgamadanā parā
 tṛtīyā tu tataḥ proktā sundarī madanāturā 48
 tato bhuvanavegā syāttathā bhuvanapālikā
 syātsarvaśīśīrānaṅgavedanā'naṅgamekhalā 49
 vidyuddāmasamānāṅgyaḥ kvaṇatkāñcīguṇānvitāḥ
 raṇanmañjīracaraṇā bahirantaritāstataḥ 50
 dhāvamānāstu śobhante sarvā vidyullatopamāḥ
 kuśalāḥ sarvakāryeṣu vetrahastāḥ samantataḥ 51
 aṣṭadikṣu tathaitāsāṃ prakārādbahireva ca
 sadanāni virājante nānāvāhanahetibhiḥ 52
 vajraśālādagrabhāge sālo vaidūryanirmitaḥ
 daśayojanatuṅgo'sau gopuradvārabhūṣitaḥ 53
 vaidūryabhūmiḥ sarvāpi gṛhāṇi vividhāni ca
 vīthyo rathyā mahāmārgāḥ sarve vaidūryanirmitaḥ 54
 vāpikūpataḍāgāśca sravantīnā taṭāni ca
 bālukā caiva sarvā'pi vaidūryamaṇinirmitā 55
 tatrāṣṭadikṣu parito brāhmyādīnāṃ ca maṇḍalam
 nijairgaṇaiḥ parivṛtaṃ bhrājate nṛpasattama 56

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

pratibrahmāṇḍamātṛṇām tāḥ samaṣṭaya īritāḥ
brāhmī māheśvarī caiva kaumārī vaiṣṇavī tathā 57
vārāhī ca tathendrāṇī cāmuṇḍāḥ sapta mātaraḥ
aṣṭamī tu mahālakṣmīrnāmnā proktāstu mātaraḥ 58
brahmarudrādidevānām samākārāstu tāḥ smṛtāḥ
jagatkalyāṇakārīṇyaḥ svasvasenāsamāvṛtāḥ 59
tacchālasya caturdvārṣu vāhanāni maheśituh
sajjāni nṛpate santi sālaṅkārāṇi nityaśaḥ 60
dantinaḥ koṭīśo vāhāḥ koṭīśaḥ śībikāstathā
haṃsā siṃhāśca garuḍā mayūrā vṛṣabhāstathā 61
tairyuktāḥ syaṃdanāstadvatkoṭīśo nṛpanandana
pārṣṇigrāhasamāyuktā dhvajairākāśacumbinaḥ 62
koṭīśastu vimānāni nānācihnānvitāni
nānāvāditrayuktāni mahādhvajayutāni ca 63
vaidūryamaṇiśālasyaḥpyagre śālaḥ paraḥ smṛtāḥ
daśayojanatuṅgośāvindranilāśmanirmitaḥ 64
tanmadhyabhūstathā vīthyo mahāmārgā gṛhāṇi ca
vāpikūpataḍāgāśca sarve tanmaṇinirmitāḥ 65
tatra padmaṃ tu saṃproktaṃ bahuyojanavistr̥tam
ṣoḍaśāraṃ dīpyamānaṃ sudarśanamivāparam 66
tatra ṣoḍaśāśaktiṇām sthānāni vividhāni ca
sarvopaskarayuktāni saṃṛddhāni vasanti hi 67
tāsām nāmāni vakṣyāmi śṛṇu me nṛpasattama
karālī vikarālī ca tathomā ca sarasvatī 68
śrīdurgoṣā tathā lakṣmīḥ śrutiścaiva smṛtirdhṛtiḥ
śraddhā medhā matiḥ kāntirāryā ṣoḍaśa śaktayaḥ 69
nilajimūtasamkāśāḥ karavālakarāmbujāḥ

samāḥ khetākadhāriṇyo yuddhopakrāntamānasāḥ 70
senānyaḥ sakalā etaḥ śrīdevyā jagadīśituḥ
pratibrahmāṇḍasamsthānām śaktīnām nāyikāḥ smṛtāḥ
71

brahmāṇḍakṣobhakāriṇyo devīśaktyupabṛmhitāḥ
nānārathasamārūḍhā nānāśaktibhiranvitāḥ 72
etatparākramaṃ vaktuṃ sahasrāsyo'pi na kṣamaḥ
indranīlamahāśālādagre tu bahuvistṛtāḥ 73
muktāprākāra udito daśayojanadairghyavān
madhyabhūḥ pūrvavatproktā tanmadhye'ṣṭadalāmbujam
74

muktāmaṇigaṇākīrṇam vistṛtam tu sakeśaram
tatra devīsamākārā divyāyudhadharāḥ sadā 75
saṃproktā aṣṭa mantriṇyo jagadvārtāprabodhikāḥ
devisamānabhogāstā iṅgitajñāstu paṇḍitāḥ 76
kuśalāḥ sarvakāryeṣu svāmikāryaparāyaṇāḥ
devyabhiprāyabodhyastāścaturā atisundarāḥ 77
nānāśaktisamāyuktāḥ pratibrahmāṇḍavartinām
prāṇinām taḥ samācāraṃ jñānaśaktyā vidanti ca 78
tāsāṃ nāmāni vakṣyāmi matta śṛṇu nṛpottama
anaṅgakusumā proktā'pyanaṅgakusumāturā 79
anaṅgamadanā tadvadanaṅgamadanāturā
bhuvanapālā gaganavegā caiva tataḥ param 80
śāśīrekḥā ca gaganarekḥā caiva tataḥ param
pāśāṅkuśavarābhītidharā aruṇavigrahāḥ 81
viśvasaṃbandhini vārtāṃ bodhayanti pratikṣaṇam
muktāśālādagrabhāge mahāmārakato'paraḥ 82

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

śalottamaḥ samuddiṣṭo daśayojanadairghyavān
nānāsubhāgyasaṃyukto nānābhogasamanvitaḥ 83
madhyabhūstādṛśī proktā sadanāni tathaiva ca
ṣaṭkoṇamañcavistīrṇakoṇasthā devataḥ śṛṇu 84
pūrvakoṇe caturvaktro gāyatrīsaḥito vīthiḥ
kuṇḍikākṣagunābhītidaṇḍāyudhadharaḥ paraḥ 85
tadāyudhadharā devī gāyatrī paradevatā
vedāḥ sarve mūrtimantaḥ śāstrāṇi vividhāni ca 86
smṛtayaśca purāṇāni mūrtimanti vasanti hi
ye brahmavighrahāḥ santi gāyatrīvighrahāśca ye 87
vyāhṛtīnāṃ vighrahāśca te nityaṃ tatra santi hi
rakṣākoṇe śāṅkhacakraḡadāmbujakarāmbujā 88
sāvitrī vartate tatra mahāviṣṇuśca tādrśāḥ
ye viṣṇuvighrahāḥ santi matsyakūrmādayo'khillāḥ 89
sāvitrīvighrahā ye ca te sarve tatra santi hi
vāyukoṇe paraśvakṣamālābhayavarānviṭaḥ 90
mahārudro vartate'tra sarasvatyapi tādrśī
ye ye tu rudrabhedāḥ syurdakṣiṇāsyādayo nṛpa 91
gaurībhedaśca ye sarve te tatra nivasanti hi
catuṣṣaṣṭyāgamā ye ca ye cānyepyāgamāḥ smṛtāḥ 92
te sarve mūrtimantaśca tatra vai nivasanti hi
agnikoṇe ratnakumbhaṃ tathā maṅikaraṇḍakam 93
dadhāno nijahastābhyāṃ k 71
brahmāṇḍakṣobhakāriṇyo devīśaktyupabṛṃhitāḥ
nānārathasamārūḍhā nānāśaktibhiranvitaḥ 72
etatparākramaṃ vaktuṃ sahasrāsyo'pi na kṣamaḥ
indranīlamahāśālādagre tu bahuvistṛtaḥ 73

YOGIC FLYING ACCORDING TO YOGA VASIṢṬHA

muktāprakāra udito daśayojanadairghyavān
madhyabhūḥ pūrvavatproktā tanmadhye'ṣṭadalāmbujam
74

muktāmaṇigaṇākīrṇaṃ vistrtaṃ tu sakeśaram
tatra devīsamākārā divyāyudhadharāḥ sadā 75
saṃproktā aṣṭa mantriṇyo jagadvārtāprabodhikāḥ
devisamānabhogāstā iṅgitajñāstu paṇḍitāḥ 76
kuśalāḥ sarvakāryeṣu svāmikāryaparāyaṇāḥ
devyabhiprāyabodhyastāścaturā atisundarāḥ 77
nānāśaktisamāyuktāḥ pratibrahmāṇḍavartinām
prāṇnavigrahaḥ 100

madhyabhūstādṛśī proktā sadanāni ca pūrvavat
tanmadhye pañcabhūtānāṃ svāmīnyaḥ pañca santi ca
101

hṛllekhā gaganā raktā caturthī tu karālikā
mahocchuṣmā pañcamī ca pañcabhūtasamaprabhā 102
pāśāṅkuśavarābhītīdhāriṇyo'mitabhūṣaṇāḥ
devisamānaveṣāḍhyā navayauvanagarvitāḥ 103
prabālaśālādagre tu navaratnavinirmitaḥ
bahuyojanavistīrṇo mahāśālo'sti bhūmipa 104
tatra cāmnāyadevīnāṃ sadanāni bahūnyapi
navaratnamayānyeva taḍāgāśca sarāṃsi ca 105
śrīdevyā ye'vatārāḥ syuste tatra nivasanti hi
mahāvīdyā mahābhedaḥ santi tatraiva bhūmipa 106
nijāvaraṇadevībhīrijabhūṣaṇavāhanaiḥ
sarvadevyo virājante koṭisūryasamaprabhāḥ 107
saptakoṭimahāmantradevatāḥ santi tatra hi

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

navaratnamayādagre cintāmaṇiḡṛhaṃ mahat 108
tatratyaṃ vastumātraṃ tu cintāmaṇivinirmitam
sūryodgāropalaistadvaccandrodgāropalaistathā 109
vidyutprabhopalaiḥ stambhāḥ kalpitāstu sahasraśaḥ
yeśāṃ prabhābhirantaḥsthaṃ vastu kiñcinna dṛśyate 110
iti śrīdevībhāgavataṃ mahāpurāṇe dvādaśaskandhe
ekādaśo'dhyāyaḥ 11

atha dvādaśo'dhyāyaḥ

vyāsa uvāca

tadeva devīsadanaṃ madhyabhāge virājate
sahasrastambhasaṃyuktāścātvarasteṣu maṇḍapāḥ 1
śrīḡāramaṇḍapaścaiko muktimaṇḍapa eva ca
jñānamaṇḍapasamjñastu tṛtīyaḥ parikīrtitaḥ 2
ekāntamaṇḍapaścaiva caturthaḥ parikīrtitaḥ
nānāvitānasamṃyuktā nānādhūpaistu dhūpitaḥ 3
koṭīsūryasamāḥ kāntyā bhṛājante maṇḍapāḥ śubhāḥ
tanmaṇḍapānāṃ paritaḥ kāśmīravānikā smṛtā 4
mallikākundavānikā yatra puṣkalakāḥ sthitaḥ
asaṃkhyātā mṛgamadaiḥ pūritāstatsravā nṛpa 5
mahāpadmāṭapī tadvadratnasopānanirmita
sudhārasena sampūrṇā guṇjanmattamadhruvratā 6
haṃsakāraṇḍavākīrṇā gandhapūritadiktaṭā
vanikānāṃ sugandhaistu maṇidvīpaṃ suvāsitaṃ 7
śrīḡāramaṇḍape devyo gāyanti vividhaiḥ svaraiḥ
sabhāsado devavarā madhye śrījagadambikā 8
muktimaṇḍapamadhye tu mocayatyaniśaṃ śivā

jñānopadeśaṃ kurute tṛtīye nṛpa maṇḍape 9
 caturthamaṇḍape caiva jagadrakṣāvicintanam
 mantriṅśahitā nityaṃ karoti jagadambikā 10
 cintāmaṇiḡrhe rājañchaktitattvātmakaiḡ pariḡ
 sopānairdaśabhīryukto mañcako'pyadhirājate 11
 brahmā viṣṇuśca rudraśca īśvaraśca sadāśivaḡ
 ete pañca khurāḡ proktāḡ phalakastu sadāśivaḡ 12
 tasyopari mahādevī bhuvaneśī virājate
 yā devī nijalīlārthaṃ dvidhābhūtā babhūva ha 13
 sṛṣṭyādau tu sa evāyaṃ tadardhāṅgo mahesvaraḡ
 kandarpadarpanāśodyatkoṭikandarparasundaraḡ 14
 pañcavaktrastrinetraśca mañibhūṣaṇabhūṣitaḡ
 hariṅabhītiparaśūnvaraṃ ca nijabāhubhiḡ 15
 dadhānaḡ ṣoḍaśābdo'sau devaḡ sarveśvaro mahān
 koṭisūryapatikāśaścandrakoṭisusītalāḡ 16
 śuddhasphaṭikasamkāśastrinetraḡ sītaladyutiḡ
 vāmāñke sannīṣaṇṇā'sya devī śrībhuvaneśvarī 17
 navaratnagaṇākīrṇakāñcīdāmavirājitā
 taptakāñcanasannadghavaidūryāṅgadabhūṣaṇā 18
 kanacchrīcakratāṭaṅkaviṭakavadanāmbujā
 lalāṭakāntivibhavavijitārdhasudhākara 19
 bimbakāntitiraskāriradacchadavirājitā
 lasatkuñkumakastūrītilakodbhāsītānanā 20
 divyacūḍāmaṇisphāracañcaccandrakasūryakā
 udyatkavisamasvacchanāsābharaṇabhāsurā 21
 cintākalambitasvacchamuktāgucchavirājitā
 pāṭīrapaṃkakarpūrakuñkumālāñkṛtastanī 22

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

vicitravividhākālpa kambusaṃkāśakandharā
dāḍimīphalabijābhadantapañktivirājita 23
anarghyaratnaghaṭitamukutañcitamastakā
mattālimālāvilasadalakāḍhyamukhāmbujā 24
kalañkakārśyanirmuktaśaraccandranibhānanā
jāhnavīsaliṃlāvartaśobhinābhivibhūṣitā 25
māṇikyāśakalābaddhamudrikāṅgulibhūṣitā
puṇḍarikadalākāranayanatrayasundarī 26
kalpitācchamahārāgapadmarāgojjvalaprabhā
ratnakiñkiñikāyuktaratnakañkaṇaśobhitā 27
maṇimuktāsarāpārālasatpadakasantatiḥ
ratnāṅgulipravitataprabhājālasatkarā 28
kañcukīgumphitāpāranānāratnatatidyutiḥ
mallikāmodidhammillamallikālisarāvṛtā 29
suvṛttaniviḍottuṅgakucabhārālasā śivā
varapāśāñkuśābhītilasadbāhucatuṣṭayā 30
sarvaśṅgāraveśāḍhyā sukumārāṅgavallari
saundaryadhārāsarvasvā nirvyājakaruṇāmayī 31
nijasaṃlāpamādhurvinirbhartsitakacchapī
koṭīkoṭīravīṃdūnāṃ kāntiṃ yā bibhrati parā 32
nānāsakhībhirdāsībhīstathā devāṅganādibhiḥ
sarvābhirdevatābhistu samantātpariveṣṭitā 33
icchāśaktyā jñānaśaktyā kriyāśaktyā samanvitā
lajjā tuṣṭistathā puṣṭiḥ kīrtiḥ kāntiḥ kṣamā dayā 34
buddhirmedhā smṛtirlakṣmīmūrtimatyo'ṅganāḥ smṛtāḥ
jayā ca vijayā caivāpyajitā cāparājitā 35
nityā vilāsinī dogdhṛī tvaghorā maṅgalā navā

pīṭhaśaktaya etāstu sevante yāṃ parāmbikām 36
 yasyāstu pārśvabhāge sto nidhī tau śaṅkhapadmakau
 navaratnavahā nadyastathā vai kāñcanasravāḥ 37
 saptadhātuvahā nadyo nidhibhyāṃ tu vinirgatāḥ
 sudhāsindhvantagāminyastāḥ sarvā nṛpasattama 38
 sā devī bhuvaneśānī tadvāmāñke virājate
 sarveśatvaṃ maheśasya yatsaṃgādeva nānyathā 39
 cintāmaṇigr̥hasyāsya pramāṇaṃ śr̥ṇu bhūmipa
 sahasrayojanāyāmaṃ mahāntastatpracakṣate 40
 taduttare mahāśālāḥ pūrvasmāddviguṇāḥ smṛtāḥ
 antarikṣagataṃ tvetannirādhāraṃ virājate 41
 saṃkocaśca vikāśaśca jāyate'sya nirantaram
 paṭavatkāryavaśataḥ pralaye sarjane tathā 42
 śālānāṃ caiva sarveṣāṃ sarvakāntiparāvadhi
 cintāmaṇigr̥haṃ proktaṃ yatra devī mahomayī 43
 ye ye upāsakāḥ santi pratibrahmāṇḍavartinaḥ
 deveṣu nāgalokeṣu manuṣyeṣvitarēṣu ca 44
 śrīdevyāste ca sarve'pi vrajaṃtyatraiva bhūmipa
 devikṣetre ye tyajanti prāṇāndevyarcane ratāḥ 45
 te sarve yānti tatraiva yatra devī mahotsavā
 ghṛtakulyā dugdhakulyā dadhikulyā madhusravāḥ 46
 syandanti saritaḥ sarvāstathāmṛtavahāḥ parāḥ
 drākṣārasavahāḥ kāścijjambūrasavahāḥ parāḥ 47
 āmrekṣurasavāhinyo nadyastāstu sahasraśāḥ
 manorathaphalā vṛkṣā vāpyaḥ kūpāstathaiva ca 48
 yatheṣṭapānaphaladā na nyūnaṃ kiṃcidasti hi
 na rogapalitaṃ vāpi jarā vāpi kadācana 49

NINETEEN ENCLOSURES OF MOTHER DIVINE

na cintā na ca mātsaryaṃ kāmakrodhādikaṃ tathā
sarve yuvānaḥ sastrikāḥ sahasrādityavarcasaḥ 50
bhajanti satataṃ devīm tatra śrībhuvaneśvarīm
kecitsalokatāpannāḥ kecitsāmīpyatāṃ gatāḥ 51
sarūpatāṃ gatāḥ kecitsāṣṭīm tām ca pare gatāḥ
yā yāstu devatāstatra pratibrahmaṇḍavartinām 52
samaṣṭayaḥ sthitāstāstu devante jagadīśvarīm
saptakoṭimahāmantrā mūrtimanta upāsate 53
mahāvīdyāśca sakalāḥ sāmīyāvasthātmikāḥ śivām
kāraṇabrahmarūpām tām māyāśabalavigrahām 54
itthaṃ rājanmayā proktaṃ maṇidvīpaṃ mahattaram
na sūryacandrau no vidyutkoṭayo'gnistathaiva ca 55
etasya bhāsā koṭyaṃśakoṭyaṃśenāpi te samāḥ
kvacidvidrumasaṃkāśaṃ kvacinmarakatacchavi 56
vidyudbhānusamacchāyaṃ madhyasūryasamaṃ kvacit
vidyutkoṭimahādhārā sarakāntitataṃ kvacit 57
kvacitsindūranilendramāṇikyasadṛśacchavi
hīrasāramahāgarbhadhagaddhagitadikṭaṃ 58
kāntyā dāvānalasamaṃ taptakāñcanasannibham
kvaccandropalodgāraṃ sūryodgāraṃ ca kutracit 59
ratnaśṛṅgisamāyuktaṃ ratnaprākāragopuram
ratnapatrai ratnaphalairvrkṣaiśca parimaṇḍitam 60
nṛtyanmayūrasaṅghaiśca kapotaraṇitojjvalam
kokilākākalīlāpaiḥ śukalāpaiśca śobhitam 61
suramyaramaṇīyāmbulakṣāvadhisarovṛtam
tanmadhyabhāgavilasadvikacadratnapaṅkajaiḥ 62
sugandhibhiḥ samantāttu vāsitaṃ śatayojanam

YOGIC FLYING ACCORDING TO YOGA VASIṢṬHA

mandamārutasambhinnacaladdrumasamākulam 63
cintāmaṇisamūhānām jyotiṣā vitatāmbaram
ratnaprabhābhirabhito ghagadghagitatiktatam 64
vṛkṣavrātamahāgandhavātavrātasupūritam
dhūpadhūpāyitam rājanmaṇidīpāyutojjvalam 65
makṣijālakasacchidrataralodarakāntibhiḥ
diṇmohajanakam caitaddarpaṇodarasaṃyutam 66
aiśvaryasya samagrasya śṛṅgāsyākhilasya ca
sarvajñatāyāḥ sarvāyāstejasaścākhilasya ca 67
parākramasya sarvesya sarvottamaḡuṇasya ca
sakalāyā dayāyāśca samāptiriha bhūpate 68
rājña ānandamārabhya brahmalokāntabhūmiṣu
ānandā ye sthitāḥ sarve te'traivāntarbhavanti hi 69
iti te varṇitam rājanmaṇidvīpam mahattaram
mahādevyāḥ param sthānam sarvalokottamottamam 70
etasya smaraṇātsadyaḥ sarvapāpam vinaśyati
prāṇotkramaṇasandhau tu smṛtvā tatraiva gacchati 71
adhyāyapañcakam tvetatpaṭhennityam samāhitaḥ
bhūtapretapiśācādivādhā tatra bhavenna hi 72
navīnagrḥhanirmāṇe vāstuyoge tathaiva ca
paṭhitavyam prayatnena kalyāṇam tena jāyate 73
iti śrīdevībhāgavate mahāpurāṇe dvādaśaskandhe
dvādaśo'dhyāyaḥ 12